

## Verslag consultatiesessie 11-1-2021

### Transformatie-effecten en budget

#### Sheet: Welkom & introductie door Ton Terpstra SWF

##### *Extra toelichting*

Dit is de laatste consultatiesessie in dit traject. Er loopt nog een schriftelijke consultatiesessie waar zorgaanbieders op kunnen reageren. Deze sessie is georganiseerd omdat er vanuit aanbieders het verzoek is gekomen om uitgebreider door te praten over de transformatie-effecten. Na vandaag ronden we de inkoopnotitie en het bestek af. Half februari neemt het college een besluit en daarna start de aanbesteding.

#### Sheet: Transformatie-effecten door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

We hebben met twee type effecten te maken:

Kostenverhogende effecten

- Uitvoeringskosten: t.b.v. het organiseren van samenwerking tussen aanbieders
- Transformatiebudget voor alternatieven: het opzetten van alternatieven voor maatwerkvoorzieningen
- Gevolgen (dubbele) vergrijzing: compensatie voor het aantal ouderen in SWF dat stijgt en het aantal ouderen met meer problemen

Kostenverlagende effecten:

- Minder inwoners maken gebruik van 'maatwerk'
- De omvang van dat gebruik per client neemt af

#### Sheet: Mogelijke alternatieven door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

Er zijn al enkele initiatieven/alternatieven die georganiseerd worden in SWF. Deze initiatieven staan nu vaak op zichzelf en er vindt nog geen samenwerking met aanbieders plaats.

#### Sheet: Mogelijke alternatieven door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

De percentages die worden genoemd zijn een resultaat van langdurig proces dat is gestart in 2012 en op verschillende momenten zijn aangescherpt. Voorafgaand aan de decentralisatie in 2015 zijn ongeveer 25 sessies georganiseerd met alle relevante stakeholders (inclusief aanbieders) om te onderzoeken wat transformatie mogelijkheden zijn. De uitkomsten hiervan zijn met regelmaat getoetst en ook doorgerekend.

#### Sheet: Algemene werkwijze door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

$$L = P * Q * T$$

L = Lumpsum

P = Prijs: virtuele tarieven (traject eerder in 2020 doorlopen)

Q = Feitelijke productie 2019 (HbH: 2020)

T = Transformatiebudget

De vier doelgroepen zijn uitgesplitst naar de vier gebieden. De transformatie-effecten zijn ook uitgesplitst naar de vier doelgroepen en naar de vier gebieden. We rekenen met een ingroeimodel. Uitvoeringskosten starten hoog en gaan omlaag.. De verwachting is dat de 'extra' werkzaamheden na twee jaar minder worden. Het transformatiebudget start lager, omdat het eerste jaar in het kader zal staan van plannen maken. De verwachting is dat vanaf het tweede jaar deze plannen ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. De transformatie-effecten lopen geleidelijk op. De verwachting is dat we na 3 jaar op de geschatte percentages zitten. Dit ingroeimodel maakt dat het budget, als resultante van de verschillende effecten, eerst stijgt en vervolgens daalt.

*Vraag:* Je gaf al aan dat onderzoeken voor aannames al van voor de decentralisatie zijn. De cijfers die nu gepresenteerd zijn, zijn gelijk aan Groningen. Wat voor empirisch onderzoek is er gedaan ten aanzien van deze effecten?

*Antwoord:* We zijn eigenlijk nu ook bezig met empirisch onderzoek. Wel hebben we gekeken naar de ervaringen van Groningen. Daar is de ervaring dat het uitgavepatroon verloopt zoals bedacht is. Het onderliggende onderzoek naar de aannames is gestart in 2011/2012, getoetst in 2014 en in 2016 (inclusief doorrekening van aannames).

*Vraag:* Welke feiten zijn er dan om de aannames op te baseren?

*Antwoord:* De term 'aannee' klinkt vaag, wij spreken van een 'expert opinion'. Het zijn meningen van experts, dan kan je zien als feiten maar het zijn geen data. We hebben de effecten op meerdere plekken in het land besproken. Wat kan de omvang van het effect zijn en wat is daarvoor nodig? Dit was een uitgebreid traject waar we ongeveer 25 bijeenkomsten voor hebben georganiseerd, gericht op de verschillende doelgroepen. Alle relevante stakeholders waren daarbij.

*Vraag:* Waarin verschilt dit traject van andere zaken in het sociaal domein?

*Antwoord:* Twee aspecten: 1) inhoudelijke benadering (wat zou je willen voor de doelgroep) en 2) wat moet je daarvoor organiseren. Met de start decentralisaties waren er veel verwachtingen over de transformatie. We hebben het alleen nog niet zo georganiseerd dat dat de transformatie ook daadwerkelijk gerealiseerd is. Er moet dus wat anders gebeuren.

Als er empirisch bewijs is, is het makkelijker. Als je blijft doen wat je altijd deed kom je tekort op budget. Je moet dus wat doen.

*Vraag:* Uitvoeringskosten blijven bestaan, hoe wordt hiermee omgegaan?

*Antwoord:* Er zijn uitvoeringskosten die gerekend kunnen worden als overhead. De overhead is meegenomen in de virtuele tarieven. De kostenverhogende uitvoeringskosten zijn gericht op het creëren van randvoorwaarden. Op een bepaald moment zijn die randvoorwaarden gecreëerd en is de nieuw ontstane situatie de norm.

*Vraag:* De Q is gebaseerd op 2019, doen jullie nog een check op 2020?

*Antwoord:* 2020 is een bijzonder jaar geweest. Corona kan een enorm effect hebben gehad op de productie. Productie 2020 is ook nog niet volledig bekend. 2019 was het laatste volle jaar dat 'gewoon' genoemd kan worden. De vraag is wel hoe 2019 'opgetild' kan worden naar 2022. We moeten nog bepalen hoe we dit in de indexatie tot uiting laten komen.

*Vraag:* Nuance in Groningen: het eerste jaar was geen transformatiejaar en het tweede jaar moest er al veel transformatie gerealiseerd worden. Transformatie-effecten zijn nog niet gerealiseerd. Daarnaast is 2020 een bijzonder jaar. Dus nog geen empirisch bewijs vanuit Groningen. Wij zijn straks onderdeel van het empirische bewijs. We moeten ook binnen dat empirische onderzoek afspraken kunnen maken over wijzigingen in budget; zowel omhoog als omlaag.

*Antwoord:* Bovenstaande beeld van Groningen is niet het beeld dat we hebben van Groningen. Ook het eerste jaar is het budget in Groningen budget omhoog gegaan, tweede jaar gelijk en in het derde jaar is sprake van een daling. Het klopt dat er nog geen empirische uitkomsten zijn. Heeft ook te maken met inrichting van monitoring en dat hangt weer vast aan het ventiel. Komt straks aan de orde. Overigens is ook in Groningen (net als in SWF) de daling van het budget vanaf het derde jaar geen doelstelling aan de voorkant, maar een uitkomst van de inhoudelijke redenering van transformatie-effecten voor verschillende doelgroepen.

Sheet: Hulp bij het huishouden door Nico Dam HHM  
*Extra toelichting*

Vergelijking met Groningen gaat voor HbH niet op. HbH is nog geen onderdeel geweest van een soort gelijk lumpsumbudget. HbH was ook geen onderdeel van eerder onderzoek (start 2011). De aannames zijn gebaseerd op andere gemeenten in Friesland en een uitgebreide pilot elders in het land. De effecten voor bestaande cliënten zijn gering. Je kan alleen effect creëren op nieuwe instroom.

Re-ablement: Bij nieuwe cliënten kan je door goed te kijken naar de situatie effect bewerkstelligen: kijken naar draagkracht versterken in plaats van overnemen. De verwachting is dat je bij 4% van de nieuwe aanmeldingen na drie maanden aanwezig te zijn cliënten meer zelf kan laten doen. 2% effect op gemiddelde ureninzet is gebaseerd op de pilot indicatiestelling in de gemeente SWF. De uitkomst daarvan is dat professionals (zijnde niet gemeente) scherper indiceren.

*Opmerking:* Dit beeld herkennen we. Als wijkverpleging zijn wij vaak al betrokken bij een client of zijn we bekend met de algemene situatie. Wij kunnen denk ik veel scherper aangeven wat er nodig is voor welke periode. Wij zijn bekend met indiceren. Maak gebruik van kennis en kunde die er is.

*Vraag:* Worden de kosten van re-ablement meegenomen in de kostenbesparing?

*Antwoord:* Transformatiebudget is voor HbH niet van belang want er hoeven geen alternatieve voorzieningen gecreëerd te worden. We rekenen wel met uitvoeringskosten want de toegang moet anders georganiseerd worden.

*Vraag:* Is re-ablement 4% gebaseerd op empirisch bewijs of verwachtingen.

*Antwoord:* Expert opinion. Komt voort uit dialoogsessie met professionals vanuit verschillende relevante organisaties. Effect op ureninzet is wel empirisch (harde data uit de pilot in deze gemeente).

Ton SWF: Het voornemen is om toegang, naast de bestaande route via het gebiedsteam, ook rechtstreeks mogelijk te maken bij de aanbieders zelf. De inwoner kan zich dan voor eenvoudige huishoudelijke hulp rechtstreeks melden bij de hoofdaanbieder in het gebied. Deze keuze wordt voorbereid op basis van een uitgevoerde pilot in SWF. Voor begeleiding en huishoudelijke hulp in combinatie met andere Wmo-voorzieningen dient de inwoner zich altijd bij het gebiedsteam aan te melden.

*Vraag:* Wat doe je met tegenslagen? Hoe ga je daarmee om?

*Antwoord:* Dat is een heel terecht punt. Goed om het ventiel zo in te richten dat het twee kanten op werkt. Wat als het tegenvalt en wat als het meevalt.

Goed om als partners hier een intensief dialoog over te hebben. Er moeten goede afspraken gemaakt worden over monitoring. Advies is om risico niet eenzijdig bij de aanbieder neer te leggen. Partnerschap vraagt om wederzijdse afhankelijkheid.

*Vraag:* Wat als we ons best doen en we halen het niet?

*Antwoord:* Het zou mooi zijn als er een tweezijdig ventiel is. Er moet bereidheid zijn om met elkaar te spreken over hoe je dit gaat monitoren.

#### Sheet: Begeleiding door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

We laten hier een uitsplitsing zien naar doelgroepen. We maken ook een uitsplitsing naar gebieden, maar dat is voor deze dia niet makkelijk zichtbaar te maken.

Voor de vier doelgroepen hebben we de twee verschillende transformatie-effecten bij elkaar gezet: 1) effect op het aantal cliënten en 2) effect op de intensiteit.

Percentages betekenen niet dat helft van huidige cliënten geen maatwerk meer krijgen. Dit betekent dat wij ervan uitgaan dat de hulpvraag van helft van de mensen die vandaag nog een maatwerkoplossing krijgen, over 5 jaar op een andere manier opgelost kan worden. De effecten op de intensiteit zijn lager. Dit gaat over het gemiddelde percentage minder inzet van cliënten die nog wel een maatwerkvoorziening krijgen.

*Vraag:* Zijn de algemene voorzieningen klaar voor deze instroom?

*Antwoord:* Voorzieningen zijn er nu nog niet klaar voor. Met behulp van het transformatiebudget moet de hoofdaanbieder voorzieningen in het voorliggend veld daarvoor gereed maken.

*Vraag:* Wie zorgt ervoor dat de capaciteit in het voorliggend aanwezig is voor het opvangen van de transformatie van de maatwerkvoorzieningen?

*Antwoord:* De hoofaanbieder is daarvoor verantwoordelijk en krijgt daarvoor ook het transformatiebudget ter beschikking. Duidelijk is dat er intensief moet worden samengewerkt met het voorliggend veld.

*Vraag:* Hoe wordt aandacht besteed aan rol/positie hoofdaannemer?

*Antwoord:* Vraag voor gemeente. Komen we straks op terug.

*Vraag:* Is bij de verwachte transformatie-effecten rekening gehouden met de huidige inbreng van het niet georganiseerde voorveld?

*Antwoord:* Sluit daarop aan.

*Vraag:* Preventie mis ik in het verhaal?

*Antwoord:* Effect van preventie is meest ingewikkelde, maar inzet op preventie kan genoemde effecten helpen te versterken. Als er in alle gebieden nog gewerkt moet worden aan een betere uitlijning tussen zorg en welzijn zijn de effecten die je daarvan kan verwachten nog niet gerealiseerd. Dat is de aanname die wij hebben gedaan in de berekeningen.

#### Sheet: Begeleiding door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

Voor HbH is er minder uitvoeringskosten nodig. Daar gaat het vooral om het anders inrichten van de toegang. Kosten voor alternatieven zijn afhankelijk van volume van de doelgroep en de inschatting van de mogelijkheden. Hoe meer er mogelijk is hoe meer kosten voor alternatieven.

*Vraag:* In Groningen zijn de lijntjes tussen zorg en welzijn verkleind, maar ervaring hoofdaannemer is dat er nog geen daling is van maatwerkvoorzieningen?

*Antwoord:* Dat is een typische zorgvraag. Alsof welzijn geen professionele hulp kan verlenen. Tweede jaar in Groningen was 2020: een corona jaar. Het is mogelijk dat effecten daardoor uitblijven. Expert opinion blijft wel dat het mogelijk is. Voor welzijn is het in dat gebied misschien wel de vraag hoe ondersteuning op een moderne manier kan leveren wat ouderen nodig hebben.

#### Sheet: Begeleiding door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

Percentages moeten gerelateerd worden aan het maximum.

Er is zeker twee jaar nodig om processen opgang te krijgen. Daarom is monitoring nodig. Budget voor HbH blijft stijgen vanwege vergrijzing.

*Vraag:* Waarom zijn de uitvoeringskosten niet structureel hoger?

*Antwoord:* Uitvoeringskosten gaan over wat je ten opzichte van het huidige landschap moet organiseren. We zijn ervan uitgaan dat je na 2,5 jaar een nieuw evenwicht hebt bereikt in het zorglandschap.

*Vraag:* Wie krijgt het transformatiebudget?

*Antwoord SWF:* Dat budget wordt volledig toegekend aan de hoofdaanbieder. Het is dus opgenomen in het gebiedsbudget, maar wordt pas volledig uitbetaald na instemming van de gemeente met de plannen van de hoofdaanbieder.

*Vraag:* Indexering?

*Antwoord:* De indexering zit nog niet in de gepresenteerde percentages.

*Vraag:* 20% in regel vergrijzing.

*Antwoord:* Het is niet zo dat er in het eerste jaar sprake is van 12/15% vergrijzing. Ieder jaar wordt er gerekend met 1/5 deel van de vergrijzing over de totale looptijd van het contract.

#### Sheet: Opbouw rekenmodel door Nico Dam HHM

##### *Extra toelichting*

Daar waar het niet duidelijk was hoe we de productie moesten splitsen per doelgroep en per gebied hebben we volgende werkwijze gehanteerd:

We hebben op de website van de belangrijkste leveranciers in de gebieden gekeken naar doelgroepen die betreffende leveranciers bedienen. Dat hebben we getoetst bij de gemeente. Sommige producten zijn per sector verschillend (zoals dagbesteding) en daar was het duidelijk voor.

*Vraag:* Kunnen we model ontvangen?

*Antwoord:* HHM stelt het model beschikbaar aan de gemeente. Ons advies is om het model niet te delen vanwege de complexiteit. Het model is meermaals intern getoetst en er is kritisch meegekeken door financials van de gemeente. Misschien is het mogelijk wel een keer een uitlegssessie te organiseren voor partijen die ermee gaan werken.

*Vraag:* In Groningen wordt er voor alle jaren met 100% uitvoeringskosten gerekend. Waarom nu niet?

*Antwoord:* Ook HHM leert. Wat in ene plek zo is, is niet automatisch de uitkomst in een andere gebied. We hebben geleerd dat er in het eerste jaar minder nodig is. In het eerste jaar worden vooral plannen gemaakt en in het tweede jaar start realisatie daarvan.

*Vraag:* Besparingsdoel in Groningen was 11% in vier jaar tijd. Hier 17%. Waarom denken jullie dat hier meer te besparen is dan in Groningen?

*Antwoord:* We weken niet toe naar een besparingsdoel. Besparing is het gevolg van de gemaakte keuzes. We zijn niet op pad gegaan met een besparingsdoel. Dit is resultaat van een inhoudelijke redenering. In Groningen is de doorrekening over 4 jaar. Hier loopt het gebiedsbudget 5 jaar.

*Vraag:* Wat is de planning?

*Antwoord:* HHM levert de gebiedsbudgetten deze week op bij de gemeente.

*Vraag:* Wordt de presentatie gedeeld?

*Antwoord SWF:* Over het delen van de excel is nog geen beslissing genomen. Neig naar niet delen. Alle parameters zijn toegelicht. Het model is alleen de doorrekening daarvan. Presentatie kan in deze vorm gedeeld worden. Er komt ook een verslag van de vragen en antwoorden. We gaan in het bestek ook vragen om suggesties voor monitoring aan aanbieders. Daarmee zorgen we ook voor verbinding.

*Vraag:* Worden er wel bedragen gedeeld i.p.v. percentages?

*Antwoord SWF:* Bedragen zijn heel makkelijk te berekenen op basis van percentages die gegeven zijn. Deze consultatie gebruiken we ook nog om voor eventuele aanpassingen. In het bestek staan de definitieve getallen.

#### Sheet: Werking ventiel door Wim Bijl SWF

##### *Extra toelichting*

Dit is nog een voorlopige tekst. We willen graag nog feedback van aanbieders hierop ontvangen. Deze beschrijving is gemaakt op basis van voorbeelden elders. Belangrijk is om permanent met elkaar in gesprek te zijn. Er is wel een zekere bandbreedte waarin je niet gaat compenseren. Een zekere schommeling is normaal. Je kan binnen budget substitueren.

*Opmerking:* Het is belangrijk dat er gekeken wordt naar aantal inwoners. Daar hebben we geen invloed op als aanbieders.

*Opmerking:* Tekst moet even goed bestudeerd worden voordat we daar goed op kunnen reageren.

*Opmerking:* Tekst lijkt nog erg beperkt te zijn op de instroom.

*Reactie:* Dat is enige dat aanbieders niet zelf kunnen beïnvloeden. Alleen gemeente heeft hier invloed op. Het is ook aan de gemeente om kritisch te zijn op instroom.

*Vraag:* 10% is wel een hele hoge grens? Als 2% per jaar normaal is, waarom dan niet 5%?

*Antwoord:* Dat is nog ter heroverweging. Kleine schommelingen wil je niet corrigeren: positief en negatief. Kan daardoor ook veel onrust ontstaan.

10% groei in cliënten is niet mogelijk niet hetzelfde als 10% groei in kosten.

*Vraag:* Hoe ziet de verrekening eruit als de uitkomst een doelgroep anders is dan de inschatting?

*Antwoord:* Die verrekening is er niet. Gesprek zal er wel zijn per clientgroep, maar uiteindelijk zal het totaaleffect het belangrijkste zijn. Binnen het budget kan de hoofdaanbieder substitueren tussen de verschillende transformatie-effecten: sommige zullen meevallen, andere vallen wellicht tegen. Het gaat uiteindelijk om de totale beweging.

*Vraag:* Enig idee hoe concreet de verrekening is?

*Antwoord:* Verrekening vindt niet plaats per onderdeel, maar op het totaal. Daar gaat het ventiel ook over. Mate van verhogen of verlagen is afhankelijk van de effecten. Daar wordt over overlegd.

*Opmerking:* Het zou heel fijn zijn als er een voorbeeld uitgewerkt kan worden om goed te begrijpen hoe ventiel werkt.

*Antwoord:* Daar gaan we voor zorgen.

#### Sheet: Indexering door Wim Bijl SWF

##### *Extra toelichting*

Effecten voor 2021 al meegenomen. Indexering vindt plaats in twee delen (voor- en nacalculatie), zoals nu ook gebeurt. Kapitaallasten worden meegenomen als ware het materiële kosten.

*Vraag HHM:* Kan je nog iets zeggen over aantallen/volume?

*Antwoord:* In 2020 was er bij HbH sprake van een forse stijging en daarom zijn we afgestapt van 2019 als uitgangspunt. Het basisjaar voor begeleiding blijft 2019, want we zien ondanks corona een stabiele ontwikkeling.

*Vraag:* Er worden wel percentages gedeeld, maar geen feitelijke bedragen?

*Antwoord:* De feitelijke bedragen van het gebiedsbudget worden gepubliceerd in het bestek. Onderdelen zijn te berekenen op basis van parameters die gedeeld zijn. We nemen ook nog de input uit deze bijeenkomst mee. Er moeten nog een aantal dingen gefinetuned worden. Datum van bestek is daarom datum dat jullie de uitkomst horen.

#### Sheet: Indexering HbH door Wim Bijl SWF

##### *Extra toelichting*

Indexering op basis van de cao VVT, omdat alle aanbieders daarin zitten.

#### Algemeen door Wim Bijl SWF

*Vraag:* Hoe zit het met de aanbesteding voor Thuisplus? Er zijn berichten over decentrale inkoop.

*Antwoord:* Mijn informatie is dat SDF Thuisplus nog wel meeneemt in aanbesteding voor 2022. De decentralisatie is een jaar uitgesteld naar 2023. In 2022 krijgt SWF nog geen budget. We zullen in het bestek opnemen dat zodra de decentralisatie definitief is het budget Thuisplus meegenomen wordt. Ook SDF houdt daar in aanbesteding rekening mee.

*Vraag:* En Beschermd Wonen?

*Antwoord:* Het is de bedoeling om de intramurale BW in SDF verband te blijven aanbesteden, dat wordt geen onderdeel van het gebiedsbudget.

*Vraag:* Is er rekening gehouden met toename instroom door verschuiving zorg ziekenhuis naar huis?

*Antwoord:* Dat zit er nu ook al in. Dat is een deel instroom bij HbH. Dat blijft zo.

*Vraag:* Hoe wordt omgegaan met aanbesteding in 4 gebieden? Je behaalt de grootste efficiency door zo groot mogelijk te zijn in alle gebieden.

*Antwoord:* We moeten binnen de gemeente nog het gesprek voeren over twee opties: 1) aanbieder mag alle vier de gebieden gegund krijgen of 2) aanbieder mag in maximaal in x gebieden hoofdaannemer worden.

*Vraag:* Tijdsklem: het voorbereiden van de aanbesteding kost tijd en aandacht. Hoe kan ik goed weten waar ik rekening mee moet houden zonder de budgetten te kennen?

*Antwoord:* Budgetten worden niet gedeeld tot het daadwerkelijke moment van publicatie. Ik snap dat voorbereiding moet plaats vinden. Overweging moet plaatsvinden op basis van deelaspecten die

wel bekend zijn. Alle relevante parameters van het gebiedsbudget zijn inmiddels met aanbieders gedeeld.

We willen heel graag dat aanbieders inschrijven. Ik denk dat we op veel punten opmerkingen van aanbieders hebben verwerkt. Op enig moment moeten we ook definitief besluiten. Kijk vooral ook naar de breedte en niet alleen naar bijvoorbeeld 70% ouderen. GGZ heeft bijvoorbeeld een veel groter aandeel in het geheel.

Bij vragen is de gemeente te bereiken via het bekende e-mailadres.

*Vraag:* Aandacht communicatie richting de inwoners?

*Antwoord:* Preventie: wordt ook onderdeel van het bestek. Regio is bezig met een preventieaanpak. Wordt ook subsidie voor aangevraagd. Ook lokaal zijn we bezig met preventie bij ouderen 'gezond ouder worden'.

Dit voorjaar schrijven we een implementatieplan waarin ook communicatie richting alle stakeholders wordt beschreven. Cliëntenraden zijn ook goed betrokken.

*Opmerking:* Van belang is dat in het aanbestedingsdocument ook helder staat welke veranderingen in het voorliggend veld gaan plaatsvinden. Bijvoorbeeld: welke ontwikkelopdrachten geeft de gemeente aan het gebiedsteam, welzijn enz.

*Toezegging:* Presentatie zal uiterlijk morgen op Tendered staan. Verslag zal iets langer duren.